

Tiotandvård – tandvård till lägre kostnad och ändring i tandvårdslagen

Hallå där Gunnar Henning

tandläkare och strateg på Centrum för äldre tandvård. Den 1 januari 2026 införs Tiotandvård för personer 67 år och äldre i Sverige, och du deltog i utredningens expertgrupp. Berätta lite om Tiotandvård.

Tiotandvård är regeringens försök att möta de stora behov som vi ser framför oss kring äldres munhälsa i samband med att vi blir allt fler äldre med allt fler tänder i behåll. Det är också känt att många, framför allt äldre, avstår tandvård av ekonomiska skäl. Det var därför som regeringen för tre år sedan tillsatte en utredning som hade det till syfte att se på just möjligheter för att minska äldres tandvårdskostnader. Slutrapporten på den utredningen lämnades för ett drygt år sedan och därför har regeringen arbetat fram en proposition som precis har beslutats av Riksdagen och reformen kommer införas 1 januari 2026.

Ordet "tio" i Tiotandvård står för tio procent av referenspriset.

Vad innebär Tiotandvård?

Ordet "tio" i Tiotandvård står för tio procent av referenspriset. Referens-

priset är den nationella riktpislistan för tandvård. Det innebär att för personer som är 67 år och äldre kommer betala en tiondel av referenspriset för de flesta tandbehandlingar medan staten står för resterande 90% av kostnaderna. Detta innebär att en lagning som kanske kostar 1 500 kr kommer att kosta 150 kr. Så det blir ju en otrolig prisskillnad.

Idag betalar vuxna i åldersgruppen 67 år och äldre i Sverige i genomsnitt runt 5000 kr per år för sin tandvård och bedömningen är att med Tiotandvård kommer den genomsnittliga kostnaden istället ligga på 1 900 kr per år. Den genomsnittliga kostnaden för äldres tandvård bedöms alltså mer än halveras, vilket innebär en betydande avgiftssänkning.

Men all tandvård blir inte billigare och det beror på det direktiv som regeringen gav till utredningen och som nu ligger till grund för Tiotandvården. Undersökningar och förebyggande vård ingår inte, utan bara den vård som behandlar munsjukdomar och de skador som sjukdomarna orsakat, t ex behandling av tandlossningssjukdom, lagningar och tandkronor. Tiotandvård är heller inte för alla tänder, utan bara för tänder i det som kallas tandposition fem och framåt. Det betyder att de stora kindtänderna längst bak i munnen inte omfattas av Tiotandvård.

Hur fungerar det om man vill ha vård som inte ingår i Tiotandvården, dvs undersökning, förebyggande åtgärder och laga eller göra kronor på sina största kindtänder?

Foto: Privat

Då fungerar det på samma sätt som tidigare, dvs man betalar "fullpris" men med högkostnadsskydd. Det finns idag ett statligt tandvårdsstöd som innebär att man har ett högkostnadsskydd när man kommer över vissa nivåer. Ju högre kostnader, desto mindre andel betalar man själv (se faktaruta).

Vad ser man i framtiden när det gäller Tiotandvård?

När man har pratat om Tiotandvården så har regeringen hela tiden nämnt ordet "skalbarhet". Detta kan tolkas som att det finns en långsiktig tanke att med tiden möjligen "skala upp" reformen så att den kanske kan omfatta mer vård än det som nu införs, till exempel fler typer av behandlingar eller fler åldersgrupper. Effekten av Tiotandvårdsreformen kommer nog att utvärderas. Tidigare har man infört tandvårdssystem som har inneburit mycket högre kostnader

än vad som var beräknat och det har man försökt motverka i denna reform, men vi får se hur detta landar.

I samband med Tiotandvård kommer man också att göra en ändring i tandvårdslagen som kan komma att påverka äldre personer, vad ändras?

Jag tycker att lagändringen är extra glädjande. Nu kommer man att uttryckligen skriva in att den som har störst behov ska ges företräde till vården. En liknande formulering finns sedan länge i Hälso- och sjukvårdslagen. Däremot preciserar man inte vem har störst behov – är det den med trasigast tänder eller den med störst risk? Här har vi ett stort arbete framför oss i att definiera detta. Men hur man än definierar ”störst behov”, så kan detta innebära att äldre personer med tandvårdsbehov kommer att prioriteras i högre utsträckning än tidigare. Eftersom patienterna har betalat merparten av tandvårdskostnaderna själva så har privatekonomin i hög grad styrt vilken tandvård man fått snarare än det faktiska vårdbehovet. Men i och med Tiotandvård och lagändringen så förändras förutsättningarna. Man skulle kunna se Tiotandvård som en ekonomisk reform, men det är en reform som kan ge fler äldre en möjlighet att få tandvård till rimlig kostnad.

Man skulle kunna se Tiotandvård som en ekonomisk reform som kan ge fler äldre en möjlighet att få tandvård till rimlig kostnad.

Tandvårdsstöd för personer 65 år och äldre

Idag har vi ett komplicerat tandvårdssystem med flera olika tandvårdsstöd för olika grupper. En person kan vara aktuell för flera olika tandvårdsstöd samtidigt. Här är en kortfattad sammanfattning av några av stöden.

Allmänt tandvårdsbidrag

Den 1 juli varje år får alla vuxna rätt till ett allmänt tandvårdsbidrag som betalas ut av Försäkringskassan direkt till den behandlande tandläkaren eller tandhygienisten. Du som är över 67 år, får 600 kronor om året. Från och med 1 januari 2026 förlängs användningstiden från 2 år till 3 år. Man kan alltså spara sitt bidrag och använda för bland annat undersökning.

Högekostnadsskydd

Detta tandvårdsstöd skyddar dig mot höga kostnader. Du får 50 procent rabatt på kostnader över 3 000 kronor och 85 procent rabatt på kostnader över 15 000 kronor beräknat på ett referenspris som Försäkringskassan utgår ifrån. Det betyder att det är först när du har nått upp till 3 000 kronor eller 15 000 kronor enligt referenspriset som rabatten börjar gälla. Har din tandläkare ett högre pris blir rabattgränserna högre. Försäkringskassan betalar ersättning för resten av kostnaderna direkt till din behandlare.

Källa: [Tandvårdsstöd Folk tandvården](#)

Regionala tandvårdsstöd

De regionala tandvårdsstöden finns för personer som har vissa sjukdomar, funktionsnedsättningar eller ett stort behov av vård och omsorg. Dessa stöd innebär att man får tandvård för samma kostnad som hälso- och sjukvård samt ingår i hälso- och sjukvårdens högekostnadsskydd. I Västra götalandregionen innebär detta 100 kr för besök hos tandhygienist och 200 kr för besök hos tandläkare. Prata med din vårdgivare eller läs mer på 1177.

[Tandvård om du har stort behov av omvårdnad - 1177](#)

[Tandvård om du har en sjukdom eller funktionsnedsättning - 1177](#)

Läs mer om Tiotandvård här: [Din guide till tiotandvård](#)

Vidarebefordra gärna brevet

Som mottagare av nyhetsbrevet får du gärna vidarebefordra det till andra personer som du tror kan ha nytta och glädje av informationen.

Önskemål

Kontakta oss om du har frågor eller synpunkter kring innehållet eller om du har förslag på ämnen som du vill att vi ska skriva om.

Kontakt

Isabelle Johansson,
Centrum för äldretandvård
E-post:
isabelle.johansson@vgregion.se